

ACC. N:R. M 6419: 1-11.
Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
Socken: Väckelsång Berättat av:
Uppteckningsår: 1940 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

129/207c.

Hållande av bostap i bostingshuset.

Str. I. 1.

ACC. N:R.

M 6419.1.

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
Socken: Väckelsång Berättat av:
Uppteckningsår: 1940 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

I äldre tid har man haft husdjur inne i boningshuset. I både bondgårdar och småställen brukade man ha hönsen inne i stugan bland husfolket. Men man hade ej så många höns, endast några stycken.

Oven småkalvar har man tagit in vid sjukdomstillfällen.

På ett torpställe har man haft en gris i köket och får i färdun.

På ett annat litet ställe har kon fått stå inne i den lilla stugan.

Hönsen brukade alltid ha sin plats under ren säng i störstugan.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M6419:2

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

Den väggfasta sängen var ordnad så att den hade ett mellanrum mellan botten och golvet, och därunder skulle hönsen hålla till. På framsidan av sängen var en liten glugg, vilken hönsen skulle krypa igenom. När så hönsen ville värpa, fingo de göra detta uppe i sänghalmen.

På smäställen, där seden längst tvärs kvar, har man på sistone haft hönsen uppe på den låga vinden under korvaket eller i farstun. Var hönsen på vinden, brukade det vara en liten glugg på väggen

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 176419.3.Landskap: SmålandUpptecknat av: Fabian FlanströmHärad: KongaAdress: Boaryd, VäckelsångSocken: Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940Född år 1894 i BoarydLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV3

med ren utskjutande bråda får
hönserna att flyga in och ut på.

Vid 1800-talets mitt var vanligt
att ha hönserna inomhus både hos
bönder och fattigare folk.

Att man haft andra större djur
inne har varit mera sällsynt.

I bondgårdar har det mest före-
kommit på vintertid att djur fått
vara inne i boningshuset, när man
ansett det vara för kallt för små-
djur ute i fäskuret.

Detta gäller för tiden 1850-1900,
dock mest för de första årtiondena

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6419:4.Landskap: SmålandUpptecknat av: Fabian KarlssonHärad: KongaAdress: Boaryd, TäckelsångSocken: Täckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940Född år 1894 i BoarydLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4.

av denna period. På 1860- och 1870-talen flyttades hönsen ut i fåhuset, där de fingo en tur över kalvskållan. Endast några småställen har haft höns inomhus till fram mot slutet av 1800-talet.

Att ha höns inne i boningshuset är en gammal sed, som möjligen varit ännu allmänare före 1850.

Efter år 1900 har rej denna sed begagnats i orden.

Så skall här anföras några av de äldres berättelser om att man haft djur inne i boningshuset.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6419:5.Landskap: SmålandUpptecknat av: Fabian LarssonHärad: KongaAdress: Boaryd, TäckelsångSocken: Täckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940Född år 1894 i BoarydLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

Först en historia som bevis för att man haft höns inomhus. Det hände något av de sista åren på 1860-talet. Pocknens Gussstöpare gubben Ring, han som stöpte kyrkljusen, var ute och samlade reppkorn ut sig i gårdarna. I Boaryd ville han lega en bonde att köra hem kornet. Gubben Ring stövlade in i storslugan, men innanför dörren var en höna med små kycklingar. Han steg mitt i kycklingflocken och råkade trampa ihjäl två kycklingar, vilket gjorde bondgumman

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6419:6.Landskap: SmålandUpptecknat av: Fabian KarlssonHärad: KongaAdress: Boaryd, VäckelsångSocken: Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940Född år 1894 i BoarydLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

mycket arg. "Du komma som rids
ryttarne tejon å kan inte se dej för",
sade hon. Men det bekom ej gubben
något, ett par kycklingar var väl
ingen ting att skrika för.

På ett litet fattigt torpställe
såges man haft ren ko inne i stugan.
Ladugården var dålig och kall, varför
man tagit in kon. Men rummet
var litet och "kräpligt" (trångt), så
kon måste stå stilla på sin plats
för att ej vara i vägen. En gång
hade gumman på stället satt fram
brädet och lagat till dej, men på

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6419: 2.

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

natten hade hon råkat vrida på sig och kommit att gödsla i begreppet. Stället ligger ner på 1860-talet eller strax efter ägaskiftet i byn, vilket skedde år 1858. Detta är den enda berättelsen från denna trakt, om att man haft större djur inne i boningshuset.

Rätt ofta får man ännu höra berättas om "Arons gris". I grannsocknen Nöbbule bodde på 1860- och 1870-talen en träskomakare, han hette Aron, som hade en och samma gris i sig mindre än sju år. Aron lyckte

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6419.8.Landskap: SmålandUpptecknat av: Tabian CarlssonHärad: KongaAdress: Boaryd, VäckebångSocken: Väckebång

Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1940Född år 1894 i Boaryd

månligen som så, att när han ändå gris skulle ha, så var det bäst att ha den han var van vid. Den gamla grisen räknades nog som familjemedlem, ty han hade sin bostad i stugans kök. Detta hade grisen för egen räkning, inne i stora rummet höll folket till och där togades maten. När man hade åtit, så fick grisen komma in från köket och få sin del, det var "auskravet" eller resterna av maten. När grisen så hade åtit, då putsade Aron hans tryne med en liten särskilt för det

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

ACC. N:R.

M6419:9.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fabian Karlsson

Härad:

Konga

Adress:

Boaryd, Väckelsång

Socken:

Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9.

ändamålet avsedd tvät. Och en
fick nasse gå tillbaka till köket.
När grisen blivit sju år gammal, så
bestämde sig Bron för att slakta den.
Läckerligen var det ej lätt att skiljas
från det kära djuret, men i det fattiga
hemmet hade det nog blivit svårt
att skaffa mat även till grisen.
Nu fick man fläsk och det blev
goda dagar i Brons stuga. Man koka-
de på en gång så mycket fläsk det
kunde rymmas i en gryta. När man
sen skulle äta, så värmdes fläsket
upp och man doppade bröd i flöttet.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 116419:10.

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV10.

Den ställdes grytan undan på sin plats vid kören, men så länge som flåsket i den räckte sattes den åter på spisen och värmdes upp till målet. Bröd bakades ej på samma sätt som på andra ställen. Man använde ej bakugn där, utan brödet bakades eller påttare förkades i spisen. Man kallade det brödet för "plautabro". Körtel, som hade värt på den lilla åkerlyckan, hade man "laat" inne i stugan på stänger uppe i taket. När man behövde mjöl till bröd, så tog man ner neker och plockade av

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6419:11.Landskap: SmålandUpptecknat av: Fabian KarlssonHärad: KongaAdress: Boaryd, TäckelsångSocken: Täckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940Född år 1894 i BoarydLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV11.

sten, vilka man stötte i ett kar.
På så sätt både tråkade och "kyrnade"
man kornet. Sen sållades säden och
maldes på handkvarnen, som stod
framme vid gavelfönstret i stugan.

Ibland hade dron även några får.
Dessa hade sin plats i fastan, de
hade en kättele där. Till fåren brukar
de man tigga lör. Lövet plockade
man av kärvarna, för att fåren skulle
äta väl och inte slarvas bort.

Denna skildring av ett hem där
man haft djur inomhus, är efter äldre
berättelser. Tiden är 1860-talet.

Skriv endast på denna sida!